

ПВНЗ «МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

_____ Михайло ВОЛКОВ

«26»

2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

«СХВАЛЕНО»

Рішенням Вченої ради ПВНЗ
«Медико-Природничий Університет»
«26» квітня 2024 р.
Протокол № 10

Миколаїв 2024 р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про проведення практики студентів ПВНЗ «МПУ» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Указу Президента України № 1013/2005 від 04.07.2005 р. «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», Державної програми розвитку вищої освіти; наказу МОН № 943 від 16.10.09 р. «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи», листів МОН № 1/9-93 від 07.02.09 р. «Про практичну підготовку студентів» та № 1/9-119 від 26.02.10 р. «Про методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) та її ключових документів у вищих навчальних закладах» та чинного Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України.

2. Положення визначає основні вимоги до планування, організації, змісту проведення та підбиття підсумків практичної підготовки студентів ПВНЗ «Медико-Природничий Університет».

3. Практика студентів є обов'язковою складовою підготовки фахівців з вищою освітою за відповідними освітніми програмами спеціальностей і планомірною, цілеспрямованою діяльністю щодо поглибленого здобуття студентами теоретичних знань та набуття практичних навичок на різних етапах навчання.

1. МЕТА І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

1.1. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

1.2. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до певного освітнього рівня.

1.3. Зміст і послідовність практики визначається програмою, яка розробляється кафедрою згідно з навчальним планом. На кожній ланці практики необхідно, щоб програми мали рекомендації щодо видів, форм, тестів перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти. Ці вимоги об'єднуються в наскрізній програмі – основному навчально-методичному документі практики. Зміст наскрізної програми повинен відповідати даному Положенню, наказам і рішенням колегії Міністерства освіти України щодо практики студентів, навчальному плану спеціальності і кваліфікаційній характеристиці фахівців.

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

2.1. Практика студентів вищих навчальних закладів проводиться на базах практики, які мають відповідати вимогам освітньої програми.

2.2. Студенти можуть самостійно з дозволу відповідних кафедр підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

2.3. З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) Університет завчасно укладає договори на її проведення за формою, визначеною в Додатку 1. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або до п'яти років.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

3.1. Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на керівників практик Університету. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують відповідні кафедри Університету.

3.2. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедр.

3.3. Керівник практики від вищого навчального закладу:

- ✓ перед початком практики контролює підготовленість баз практик;
- ✓ забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації тощо), перелік яких встановлює навчальний заклад;

- ✓ повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту кафедрою, а саме: подання письмового звіту, подання завіреного та правильно заповненого щоденника, виконання індивідуального завдання;

- ✓ у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

- ✓ контролює забезпечення нормальних умов проходження практики і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

- ✓ контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку баз практик;

- ✓ у складі комісії приймає заліки з практики;

- ✓ керівник практики подає письмовий звіт про проведення практики;

3.4. Розподіл студентів на практику проводиться керівником практики від вищого навчального закладу з урахуванням укладених договорів із лікувально-

профілактичними установами управління охорони здоров'я міської та обласної облдержадміністрацій;

3.5. Бази практик, в особі їх перших керівників, разом з Університетом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

3.6. Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики (див. Додаток № 1, п.п. 1.1.-1.8.).

3.7. Студенти вищих навчальних закладів при проходженні практики зобов'язані:

- ✓ до початку практики одержати від керівника практики Університету консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- ✓ своєчасно прибути на базу практики;
- ✓ у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- ✓ вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії, інфекційної безпеки;
- ✓ нести відповідальність за виконану роботу;
- ✓ дотримуватись правил Етичного кодексу;
- ✓ дотримуватись правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- ✓ відповідати за виконану роботу та її результати на рівні зі штатними працівниками бази практики;
- ✓ брати активну участь у різноманітній роботі бази практики;
- ✓ своєчасно скласти залік з практики.

4. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

4.1. Відповідно до Наказу МОЗ України № 690 від 07.12.2005 р. "Про затвердження Положення про організацію та проведення практики студентів вищих медичних і фармацевтичних вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації та закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Загальна і характерна форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, установленими навчальним закладом (щоденник, характеристика тощо (див. Додатки), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу. Звіт має містити відомості про виконання студентом методичних вказівок у відповідності до програми та індивідуального завдання, список використаної літератури та інше. Оформляється звіт за вимогами, які встановлює вищий навчальний заклад (Додатки).

4.2. Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) в комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практики, викладачі кафедри, які викладали практикантам спеціальні фахові дисципліни, завідувач кафедри закладу і, за можливості, керівники від баз практики. Комісія приймає залік у студентів Університету протягом перших десяти днів семестру, який починається після практики. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

4.3. Студенту, який не виконав програми практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених вищим навчальним закладом. Студент, який повторно отримав негативну оцінку з практики в комісії, відраховується з вищого навчального закладу.

4.4. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики на нарадах факультетів.

5. Матеріальне забезпечення практики

5.1. Джерела фінансування практики студентів вищих навчальних закладів визначаються формою замовлення на фахівців та врегульовується ректором Університету та керівниками баз практик.

5.2. Витрати на практику студентів Університету визначається керівництвом Університету.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту
України

29 березня 2012 року № 384

(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України
від 05 червня 2013 року № 683)

Форма № Н-6.01

ДОГОВІР № _____
про проведення практики здобувачів вищої освіти
вищого навчального закладу
ПВНЗ «Медико-Природничий Університет»

м. Миколаїв

« ____ » _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї Сторони,

Приватний вищий навчальний заклад «Медико-Природничий Університет»

(повне найменування навчального закладу)

(далі – навчальний заклад) в особі ректора Михайла ВОЛКОВА діючого на підставі Статуту
(посада, ім'я та прізвище)

і, з другої Сторони _____

(назва підприємства, організації, установи тощо)

(надалі – база практики) в особі _____

(посада)

(прізвище, ініціали)

діючого на підставі _____

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Напрямок підготовки. Професійне спрямування/ спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Термін практики (початок - кінець)
1					
2					
3					
4					

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачам вищої освіти безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам вищої освіти можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на практику здобувачів вищої освіти. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти вищий навчальний заклад.

ПВНЗ "МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ"

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного здобувача вищої освіти, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати здобувачам вищої освіти можливість збору інформації для курсових та дипломних робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.

1.9. Додаткові умови _____

2. Вищий навчальний заклад зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами вищої освіти під час проходження практики.

2.4. Додаткові умови _____

3. Відповідальність Сторін за невиконання Договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між Сторонами за Договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання Сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і вищому навчальному закладу. Договір дійсний п'ять років.

3.5. Місцезнаходження:

навчальний заклад: 54018 м. Миколаїв, пр. Богоявленський, 43-А (0512) 58-71-56

база практики:

Підписи та печатки

Від навчального закладу:

Від бази практики:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

М.П. «__» _____ 20__ р.

М.П. «__» _____ 20__ р.

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

виробнича практика

(вид і назва практики)

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Університет, факультет _____

Кафедра _____ медсестринства _____

освітньо-кваліфікаційний рівень _____ бакалавр _____

спеціальність _____ 223 «Медсестринство» _____

(назва)

_____ курс, група _____

Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка

підприємства, організації, установи

„____” _____ 20__ року _____

_____ (підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка

Підприємства, організації, установи

“____” _____ 20__ року _____

_____ (підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

ПВНЗ "МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ"

Захист практики „_____” _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ЕСТС _____

Керівник практики від вищого навчального закладу

(підпис)

(прізвище та ініціали)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Студента (ки)
II курсу групи _____
Спеціальності 223
«Медсестринство»

Керівник практики
_____ Наталія ВОЛОДКА

Миколаїв 20__ р.

Зміст

1. Загальні відомості про лікувально-профілактичний заклад, на базі якого здійснювалась практика.
2. Індивідуальне завдання.
 - а) вступ
 - б) основна частина
 - в) висновок
 - г) фотозвіт (2-3 фото)
3. Щоденник про проходження практики

Методичні рекомендації щодо проходження практики

Відповідно до змін тривалості навчання медичних сестер та введенням нових навчальних планів підготовки цієї категорії фахівців виникли нові підходи до організації та проведення виробничої практики після отримання достатнього обсягу теоретичних знань та практичних вмінь і навичок. Як підготовчий етап практичного навчання медичних сестер. Практика студентів медсестринських факультетів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів.

За навчальним планом тривалість виробничої практики становить 2 тижні.

Під час проходження практики 1/3 від загального обсягу часу виділяється на самостійну роботу, яка включає удосконалення недостатньо засвоєних практичних навичок, робота в бібліотеці та санітарно-освітню роботу.

Індивідуальні завдання

З метою набуття студентами під час практики умінь та навичок самостійно розв'язувати виробничі, наукові і організаційні завдання та активізувати їхню діяльність, розширити світогляд, підвищити ініціативу студентам пропонується виконати індивідуальні завдання:

Роль медичної сестри в лікувальному процесі

1. Догляд за пацієнтами як лікувальний чинник.
2. Права та обов'язки медичної сестри.
3. Права пацієнта.
4. Медсестринська етика та деонтологія.
5. Охорона праці в галузі.
6. Професійні шкідливості в роботі медсестри, їх профілактика.
7. Система охорони здоров'я в Україні.
8. Лікувально-охоронний режим та його значення для пацієнта.
9. Інфекційний контроль у лікувально-профілактичних закладах.
10. Значення дезінфекції та стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції.

ПВНЗ "МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ"

11. Групи ризику розвитку внутрішньолікарняної інфекції.
12. Характеристика сучасних засобів дезінфекції.
13. Дезінфекція предметів догляду за пацієнтом.
14. Робота медичної сестри приймального відділенні стаціонару.
15. Особиста гігієна пацієнтів.
16. Медсестринські втручання в разі ризику розвитку пролежнів.
17. Тактика медсестри під час критичного зниження температури тіла пацієнта.
18. Оксигенотерапія.
19. Спостереження і догляд за пацієнтами з порушеннями функції системи кровообігу.
20. Гірудотерапія: показання, протипоказання, ускладнення.
21. Правила техніки безпеки при застосуванні найпростіших методів фізіотерапії.
22. Роль медичної сестри в системі диспансерного спостереження.
23. Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем.
24. Фізичні вправи як лікувальний чинник.
25. Диспансерне спостереження за окремими групами населення.
26. Поняття про паліативну та хоспісну допомогу.
27. Дотримання прав пацієнта.
28. Професійні шкідливості в роботі медсестри, їх профілактика.
29. Типи лікувально-профілактичних закладів.

Рекомендована література

Базова

1. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський процес. — К.: Здоров'я, 2001.
2. Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / Під заг. керів. І.Я. Губенко. — Черкаси, 2007. — 44 с. Касевич Н.М.
3. Основи медсестринства в модулях: навч. посіб. — К.: Медицина, 2009.
4. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка : підручник. — К.: Медицина, 2008. — 424 с.
5. Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005. — 464 с.

6. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.В. та ін. Догляд за хворими: підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2010. — 488 с.
7. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2010. — 560 с.
8. Медсестринський догляд за пацієнтом: Стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання: навч. посіб. / І.Я. Губенко, О.Т. Шевченко, Л.П. Бразалій, В.Г. Апшай. — К.: Медицина, 2008. — 304 с.
9. Пасечко Н.В., Лемке М.О. Мазур П.Є. Основи сестринської справи: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. — 544 с.
10. Савка Л.С., Разінкова Л.І., Коплик А.Ф., Коцар О.І., Аленіч О.І. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посіб. / За ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. — К.: Медицина, 2009. — 480 с.
11. Додаткова Кудрявцева Т.О. Сестринський процес: етапи, зміст, документація: навч.-метод. посіб. — К.: Здоров'я, 2001. — 96 с.
12. Шевченко О.Т. Психологія кризових станів: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005. — 120 с.

Допоміжна

1. Кудрявцева Т.О. Сестринський процес: етапи, зміст, документація: навч.-метод. посіб. — К.: Здоров'я, 2001. — 96 с.
2. Шевченко О.Т. Психологія кризових станів: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005 — 120 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
2. <http://oblzdrav.mk.gov.ua/>
3. <http://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/790/persha-dolikarska-dopomoga>
4. <http://www.br.com.ua/referats/Medicina/88605.htm>
5. http://studopedia.su/11_43893_dollikarska-medichna-dopomoga
6. www.likar.uz.ua
7. www.nbu.gov.ua
8. www.ukrmed.org.ua
9. www.vz.kiev.ua
10. <http://medsvit.org>
11. www.medik.org
12. http://medsestrunstwo.blogspot.com/2015/11/blog-post_9.html

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Виконати програму практики;
2. Вивчити функціональні обов'язки, які закріплені за студентами на їхніх робочих місцях;
3. Опрацювати інструкції з техніки безпеки та охорони праці;
4. Опрацювати чинні накази МОЗ України та обласного управління охорони здоров'я;
5. Вивчити зразки заповнення медичної документації (медсестринські історії хвороби, листки призначення, температурні листки тощо);
6. Вести щоденники згідно з вимогами;
7. Виконувати всі обов'язки студента під час практики.
8. Підготувати індивідуальні завдання, обравши тему .
9. Виконати фото-звіт.
10. Підготувати звіт у відповідності до вимог і надати до захисту на кафедрі медсестринства.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення практики *студенти повинні знати:*

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я, постанови Уряду України з питань охорони здоров'я і навколишнього середовища, організаційну структуру, правові та економічні аспекти діяльності лікувально-профілактичних установ.
2. Анатомо-фізіологічні, вікові, статеві, психологічні особливості здорової і хворої людини, причини і фактори ризику виникнення патологічних процесів в організмі, механізм їх виникнення та розвитку, основи фармакотерапії.
3. Етіологію, симптоматику захворювань людини . 4. Особливості спостереження та догляду за пацієнтами при різних видах патології.
5. Етапи сестринського процесу під час догляду за пацієнтами.

6. Основи медичної інформатики та правила оформлення медичної документації.

7. Основи медсестринської етики та деонтології.

8. Правила професійного спілкування.

9. Організацію роботи медичного персоналу відділень.

10. Сучасні методи обстеження і діагностики, принципи лікування й догляду за хворим, особливості патології людини в різних вікових групах.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

- застосовувати за призначенням чинні накази МОЗ України та обласного управління охорони здоров'я;

- реєстрація пацієнтів, що поступають у стаціонар;

- проведення профілактичних оглядів;

- користуватись захисними засобами у відповідності до ситуації;

- здійснювати обробку рук;

- проводити санітарне оброблення пацієнта;

- готувати дезінфекційні розчини, користуватися ними;

- проводити дезінфекцію предметів догляду за хворими;

- проводити поточну, генеральну дезінфекції приміщень ЛПЗ;

- проводити антропометрію;

- приготувати ватні кульки, серветки до стерилізації;

- транспортувати пацієнта у відповідності його стану;

- виконати ранковий туалет важкохворому;

- виконати профілактику пролежнів;

- доглядати за гарячковим хворим;

- визначати функціональний стан пацієнта: температуру, дихання, реєструвати отримані данні;

- визначати пульс, зареєструвати;

- визначати артеріальний тиск, реєструвати;

- виписувати порційну вимогу та складати добове меню для пацієнта;

- годувати тяжкохворих пацієнтів;

ПВНЗ "МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ"

- виконувати найпростіші фізіотерапевтичні процедури;
- вести медичну документацію;
 - давати рекомендації щодо здорового способу життя, загартування, раціонального харчування;
 - проводити санітарно-освітню роботу (санітарні бюлетені, бесіди, лекції);
 - здійснювати сестринський процес з використанням основних моделей у відповідності до ситуації;
- забезпечити інфекційну безпеку пацієнта і медсестри;
- навчити пацієнта та членів його сім'ї навичкам само- і взаємодогляду;
- професійно спілкуватися;
- дотримуватися правилам професійної етики;
- застосування грілки, пузиря з льодом;
- використання зігрівального компресу, гірчичників, п'явок;
- подавання судна, сечоприймача та їх дезінфекція;
- оброблення шкіри, профілактика пролежнів, підмивання хворих;
- здійснення огляду пацієнта, оцінювання його стану;
- спостереження за пацієнтами з хронічними захворюваннями;
- проведення термометрії із записом результатів у температурному листку.